

Η θεά Ήρα ήταν που γλίτωσε τον Αγαμέμνονα από την ανεμοζάλη του Καφηρέα. Έπλεε προς την πατρίδα του, τις Μυκήνες, χωρίς να γνωρίζει, τι τον περίμενε εκεί. Πριν να φύγει για την Τροία, είχε εμπιστευτεί την γυναίκα του, Κλυταιμνήστρα, σε ένα τραγουδιστή να την φροντίζει και να τη συμβουλεύει. Όμως, στα χρόνια της απουσίας του στην Τροία, κατά μια εκδοχή, ο Ναύπλιος είχε κατορθώσει να ρίξει την Κλυταιμνήστρα στην αγκαλιά του Αίγισθου. Κατά την εκδοχή της Οδύσσειας, με την ανοχή των θεών, ο Αίγισθος φρόντισε να απαλλαγεί από τον τραγουδιστή κι εύκολα την έκανε ερωμένη του. Διηγείται στον Τηλέμαχο (γιο του Οδυσσέα) ο Νέστορας (γ 261 κ.ε., σε μετάφραση Αργύρη Εφταλιώτη):

«Όλα σωστά κι αληθινά θα σου τα πω, παιδί μου,

και μόνος σου φαντάζεσαι το πώς αυτά θα βγαίνουν,

α ζούσε ακόμα ο Αίγιστος μες στα παλάτια εκείνα,

τότε που γύρισε ο Ξανθός από την Τροία Μενέλας*

ως μήτε γης δε θα 'ριχταν απά στο λείψανό του,

παρά θα τον ετρώγανε πετάμενα και σκύλοι,

μέσα στων κάμπων τις 'ρημιές, αλάργ' από τη χώρα,

και μήτε θα τον έκλαιγε ποτές Αχαιοπούλα

κατόπι τέτοιο κάμωμα* που εμείς εκεί με μύριους

αγώνες τυραννιόμασταν, κ' ετούτος φωλιασμένος

μες στ' Άργος το αλογόθροφο προσπάθειε με λόγια

το ταίρι του Αγαμέμνονα κρυφά να ξελογιάσει.

Ωστόσο αρνιόταν τ' άπρεπο το κάμωμα η πανώρια

η Κλυταιμνήστρα στην αρχή, τ' είχε καλή τη γνώμη,

σιμά της κι ο τραγουδιστής αγρύπνα, που ο Αγαμέμνος

να τη φυλάει παράγγειλε μισεύοντας στην Τροία.

Μα τότες που οι αθάνατοι ψηφίσαν το χαμό της,

τον παίρνει τον τραγουδιστή σε 'ρημονήσι απάνω,

κι αφήνοντάς τον να γενεί ξεφάντωμα των όρνιων,

τη φέρνει σπίτι πρόθυμη καθώς κι ο ίδιος ήταν.

Αριθμητα έψησε μεριά πα στους βωμούς των θεώνε,

μύρια στολίδια κρέμασε και τούλια και χρυσάφια,

που τέτοιο πράμα ανόλπιστο και μέγα έβγαλε πέρα...».

Βέβαια, ο Δίας απολογιόταν ότι δεν ήταν οι θεοί που φρόντισαν να πέσει η Κλυταιμνήστρα στην αγκαλιά του Αίγισθου. Αντίθετα, τον είχαν προειδοποιήσει με τον Ερμή να μην το κάνει, γιατί η πράξη του αυτή, όπως και η δολοφονία του Αγαμέμνονα, θα πληρωνόταν ακριβά. Στην Οδύσσεια, ο Δίας φέρεται να λέει στους άλλους θεούς (α 32 κ.ε.):

«Άλλοί, και πώς γυρεύουνε παντοτεινά οι άνθρωποι

να ρίχνουνε το φταιξιμο σ' εμάς για τα δεινά τους,

και λένε εμείς τα φέρνουμε* μα από δική τους τύφλα

παθαίνουν πέρα απ' το γραφτό* να, ο Αίγιστος, που πήρε

το ταίρι του Αγαμέμνονα, και που στο γυρισμό του

χαλνάει κ' εκείνονε* από πριν το γνώριζε τι μέγα

κακό θα του 'ρθει, γιατί εμείς μηνύσαμε του τότες

με τον αγρυπνομάτη Ερμή, μηδέ να τονέ κόψει,

μηδέ το ταίρι να ζητάει* γιατί θα γδικιωθεί του

σα μεγαλώσει και ποθεί τον τόπο του ο Ορέστης.

Καλόγνωμα του τα 'πε ο Ερμής, μα ο Αίγιστος ν' ακούσει

δεν ήθελε και μαζωχτά τα πλέρωσε κατόπι».

Ο Αίγισθος και η Κλυταιμνήστρα είχαν απ' την αρχή σχεδιάσει, όταν και αν ο Αγαμέμνονας επέστρεφε από την Τροία, να τον δολοφονήσουν. Για τον λόγο αυτό, ο Αίγισθος είχε αναθέσει σ' ένα δικό του να παρατηρεί το πέλαγος και, αν φαινόταν ο στόλος με τον βασιλιά, να τον ειδοποιήσει αμέσως. Του είχε μάλιστα υποσχεθεί αμοιβή δυο τάλαντα χρυσάφι.

Στ' ανοιχτά, νέα θαλασσοταραχή έπληξε τον στόλο του Αγαμέμνονα. Αντί τα πλοία να μπουν στον Αργολικό κόλπο, βρέθηκαν στη γη που ανήκε στον Αίγισθο, κληρονομιά από τον πατέρα του, Θυέστη. Η Οδύσσεια δεν αναφέρει, πού βρισκόταν αυτό ο τόπος. Από άλλες πηγές όμως, γνωρίζουμε ότι ο Θυέστης βασίλευε στα Κύθηρα. Ο Αίγισθος δεν ήταν εκεί. Βρισκόταν στις Μυκήνες, με την Κλυταιμνήστρα. Εκεί έφτασε κι ο Αγαμέμνονας, όταν γαλήνεψε η θάλασσα και μπόρεσε πάλι να ταξιδεύσει. Ο φρουρός είδε έγκαιρα τον στόλο να καταπλέει και ειδοποίησε τον Αίγισθο. Στην Οδύσσεια, ο θεός Πρωτέας είναι που τα διηγείται όλα αυτά στον Μενέλαο (δ 511 κ.ε.):

«... Μα ο αδελφός σου γλύτωσε στα βαθουλά του πλοία,

τι η Ήρα η πολυδόξαστη του στάθη σωτηριά του.

Όμως σαν κοντοζύγωνε τον αψηλό Μαλέα,

μπόρα τον παίρνει ξαφνικά, και τον πετάει πελάγου,

καθώς βαριαναστέναζε, προς ξενικό ακρογιάλι,

που ο Θυέστης είχε μια φορά τους πύργους του και ζούσε,

και τώρα ο γιος του ο Αίγιστος τους είχε κατοικιά του.

Μα κι από 'κείθε βολικός σα φάνη ο γυρισμός τους,

και πρύμο οι θεοί τους φύσηξαν και στην πατρίδα φτάσαν,

χαίροντας τότες πάτησε το πατρικό το χώμα,

και το 'πιασε, και με πολλά θερμά το φίλαε δάκρυα,

που πάλε την αξιώθηκε την ποθητή πατρίδα.

Κι από τη βίγλα ο φύλακας αμέσως τον ξανοίγει,

που ο πονηρός ο Αίγιστος τον είχε εκεί στημένο*

του 'χε ταμένη πλερωμή δυο τάλαντα χρυσάφι*

μέρα και νύχτα φύλαγε να μην κρυφοπεράσει

και πέσει καταπάνω τους με τὰ ἄρματα στο χέρι.

Και τρέχει φέρνει μήνυμα του βασιλιά στον πύργο...».

Ο Αίγισθος κατέβηκε στην παραλία κι ετοίμασε λαμπρή υποδοχή. Με το που ο Αγαμέμνονας πάτησε συγκινημένος την γη της πατρίδας του, τον καλωσόρισε όλος χαρά, τον διαβεβαίωσε για τα καλά του αισθήματά απέναντί του και τον κάλεσε για φαγητό.

(τελευταία επεξεργασία, 18 Απριλίου 2022)